

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Володимир ІЛЬЧЕНКО

(підпис)
М.П.

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ
про виконану роботу в рамках реалізації проєкту
із виконання наукових досліджень і розробок
«Стресогенні елементи латентного впливу реальних медійних повідомлень про пандемію
COVID-19 на соціальні групи»

Назва конкурсу: «Наука для безпеки людини та суспільства»
Реєстраційний номер Проєкту: 2020.01/0050

Підстава для реалізації Проєкту з виконання наукових досліджень і розробок (реєстраційний номер та назва Проєкту) 2020.01/0050 «Стресогенні елементи латентного впливу реальних медійних повідомлень про пандемію COVID-19 на соціальні групи»
Рішення наукової ради Національного фонду досліджень України щодо визначення переможця конкурсу «Наука для безпеки людини та суспільства»
протокол від «16-17» вересня 2020 року № 21

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ

Загальна тривалість виконання проєкту 2020 рік – 2021 рік
Початок – 29 жовтня 2020
Закінчення – 15 грудня 2021

Загальна вартість Проєкту, грн. 2 234 600

Вартість Проєкту по роках, грн.:

1-й рік 143 997
2-й рік 2 234 600

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКОНАВЦІВ ПРОЄКТУ

до виконання Проєкту залучено 7 виконавців, з них:

доктори наук 1;
кандидати наук 4;
інші працівники 2.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРАНТООТРИМУВАЧА ТА ОРГАНІЗАЦІЮ(Ї) **СУБВИКОНАВЦЯ(ІВ) ПРОЄКТУ**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
Організаційно-правова форма: державний заклад.
Підпорядкованість Міністерству освіти і науки України.
Код ЄДРПОУ 02070944. Код КВЕД 85.42.

Стратегічні напрями наукової діяльності: воєнні науки та національна безпека, гуманітарні науки та мистецтво, суспільні науки, біологія та охорона здоров'я, математичні науки та природничі науки, технічні науки.

ПІБ керівника: Бугров Володимир Анатолійович.

Юридична адреса: Україна, 01033, місто Київ, вул. Володимирська, 60.

Поштова адреса: Україна, 01601, місто Київ, вул. Володимирська, 64/13.

Фактична адреса: Україна, 01601, місто Київ, вул. Володимирська, 64/13.

Телефон +38044239-33-33.

Адреса електронної пошти office.chief@univ.net.ua.

Посилання на веб сторінку: www.univ.kiev.ua

4. ОПИС ПРОЄКТУ

4.1. Мета Проєкту

Виявити елементи повідомлень про пандемію COVID-19, що дають латентні медіаефекти, та експериментальним шляхом зафіксувати їх стресогенність.

4.2. Основні завдання Проєкту

Розробка методики та проведення моніторингу медіа. Формування експериментальних вибірок повідомлень та груп піддослідних. Проведення експериментів у групах піддослідних на виявлення латентних психофізіологічних реакцій на медіаповідомлення. Аналіз психофізіологічних реакцій на елементи контенту. Виділення стресогенних елементів латентного впливу. Проведення експериментів на виявлення девіантних медіаефектів. Написання монографії.

4.3. Детальний зміст Проєкту:

- Сучасний стан проблеми.

Рівень тривожності та стресу серед осіб, що належать до різних соціальних груп, за пандемії COVID-19 різний. Як і чи ефективно впливають медіа на психіку, чи відчувається людина захищеною або навпаки – впадає в депресію? Відкритим залишається питання елементів впливу в структурі медіаповідомлень. Найбільш потужним є вплив прихований, коли формуються короткотривалі медіаефекти, на основі яких і розвиваються різного роду нервові розлади.

- Новизна Проєкту.

Проєкт є новим, оскільки медіавплив матеріалів про пандемію COVID-19 ще не досліджувався в Україні як у цілому, так і в заявленому аспекті представленого проєкту. Пропоноване дослідження є міждисциплінарним, об'єднуються зусилля медіадослідників, біологів, соціологів, психологів та програмістів, що представляють різні підрозділи університету-учасника.

- Методологія дослідження.

Формується вибірка повідомлень на тему пандемії COVID19 для аналізу та включення в експериментальну частину. Соціологічний підхід застосовуватиметься на етапі формування аудиторій для експериментів, яким передуватиме робота психологів для виявлення, наприклад, тривожності. Під час експерименту фіксуватимуться реакції на елементи контенту повідомлень.

5. ОТРИМАНІ НАУКОВІ АБО НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ (до 2 сторінок) в поточному році/ в рамках реалізації Проєкту, зокрема:

5.1. Опис наукових або науково-технічних результатів, отриманих в рамках виконання Проєкту (із зазначенням їх якісних та кількісних (технічних) характеристик)

У цьому календарному році проєктом передбачено виконання першого етапу робіт на тему «Інтент-аналіз, робота в групі й тестування медіаповідомлень. Аналіз психофізіологічних реакцій на елементи контенту та фіксація стресогенних елементів». Цілі етапу: 1. Виявити

комунікаційні інтенції, що стоять за медіаповідомленнями, для прогнозування медіаефектів у групах піддослідних з урахуванням їхнього психологічного статусу та зафіксувати реальні латентні «психофізіологічні» медіаефекти. 2. Описати реальні реакції (медіаефекти) від повідомлень і визначити найбільш реактивні елементи їхнього контенту та зіставити інтенційно задані ефекти з реальними.

Було заплановано такі завдання:

Завдання 1. Проведення інтен-аналізу обраних медіаповідомлень.

Завдання 2. Психологічне й психіатричне тестування піддослідних на здатність отримувати інтенційно задані медіаефекти.

Завдання 3. Проведення експериментів у групах піддослідних на виявлення латентних психофізіологічних реакцій на медіаповідомлення.

Завдання 4. Аналіз психофізіологічних реакцій на елементи контенту.

Завдання 5. Виділення стресогенних елементів латентного впливу.

Завдання 6. Зіставний аналіз комунікаційних очікувань щодо ефективності повідомлень і реально отриманих медіаефектів.

За результатами проведеної колективом роботи можна констатувати, що цілі досягнуто, завдання виконано:

1. Проведено інтен-аналіз обраних медіаповідомлень.
2. Проведено психологічне тестування піддослідних.
3. Проведено експерименти у групах піддослідних на виявлення латентних психофізіологічних реакцій на медіаповідомлення.
4. Зроблено аналіз психофізіологічних реакцій на елементи контенту.
5. Виділено стресогенні елементи латентного впливу.
6. Написано статтю англійською мовою.
7. На цьому етапі відбулося найголовніше – проведено експерименти та сформовано бази результатів досліджень.

Виконано роботи, передбачені другим етапом дослідження, на тему «Валідизація стресогенних елементів. Інтерпретація даних та вироблення рекомендацій». Цілі етапу: 1. Перевірити виділені стресогенні елементи латентного впливу на їх «безпековий статус» та здатність породжувати можливі поведінкові девіації, зокрема соціальні. 2. Узагальнити отримані результати дослідження в рамках проекту й опублікувати їх.

Було заплановано такі завдання:

Завдання 1. Формування контрольних та цільових груп піддослідних (соціальний та психологічний аспекти).

Завдання 2. Конструювання патогенних медіаповідомлень.

Завдання 3. Проведення експериментів на виявлення девіантних медіаефектів.

Завдання 4. Підготовка й написання монографії.

Завдання 5. Інтерпретація результатів дослідження.

За результатами проведеної колективом роботи можна констатувати, що цілі досягнуто, завдання виконано:

1. Оброблено експериментальні дані.
2. Написано дві наукові статті англійською мовою і подано у зарубіжні видання.
3. Написано й опубліковано монографію англійською мовою.
4. Проведено презентацію результатів дослідження для працівників медіа.
5. Підготовлено й оприлюднено ряд науково-популярних повідомлень про дослідження.
6. На основі результатів дослідження створено рекомендації медіапрацівникам і споживачам масової інформації щодо патогенності повідомлень певного типу та вибору форм інформаційної безпеки особистості.

5.2. За наявності науково-технічної продукції обґрунтування її переваг у порівнянні з існуючими аналогами

Виготовлення науково-технічної продукції проектом не передбачено.

5.3. Практична цінність отриманих результатів реалізації Проєкту для економіки та суспільства (стосується проєктів, що передбачають проведення прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок)

Цей проєкт не є прикладним чи науково-технічною розробкою.

5.4. Опис шляхів та способів подальшого використання результатів виконання Проєкту в суспільній практиці.

Як будь-яке фундаментальне дослідження, цей проєкт є теоретичною основою для безпекової оцінки медіадіяльності і в рамках теми пандемії COVID-19, і ширше – діяльності медій в кризових умовах. Результати дослідження будуть використовуватися в освітній практиці при викладанні дисциплін циклу медіакультура та медіаграмотність. Академія української преси, як організація, яка очолює медіаосвітній рух в країні, зацікавлена в різного роду експериментальних даних, що можуть ілюструвати необхідність у формуванні науково обґрунтованої потреби у медіаспоживачів щодо безпекового ставлення до медіа. Цей проєкт, при належному його фінансуванні, зокрема, в частині закупівлі обладнання, яке мають зарубіжні університети для проведення подібних досліджень (з досвіду співпраці з Віденським університетом), закладе основу для подальших досліджень у цій царині, які вже стануть менш фінансово затратними, оскільки дослідницька лабораторія буде сформована, а також приверне увагу зарубіжних дослідників до співпраці з нашою командою.

Результати пропонованого дослідження стануть основою для поглиблення наукової думки про соціальні комунікації як виду соціального інжинірингу. В українській науці це питання вже поставлено, але воно потребує експериментального підтвердження:

Почепцов Г. Г. Коммуникативный инжиниринг: теория и практика / Почепцов Г. Г. –М. : Альтерпрес, 2008. –407 с.

Почепцов Г.Г. Соціальний інжиніринг: соціо-і психотехніки управління великими масами людей / Г.Г.Почепцов. –К.: Альтерпрес, 2010. –254 с.

Холод О. М. Соціальнокомунікаційний інжиніринг як методологія дослідження соціальних комунікацій / Холод О. М. // Світ соціальних комунікацій. –2012. –Т. 8. –С. 7–12.

Примітка: Анотований звіт не містить відомостей, заборонених до відкритого опублікування.

Науковий керівник Проєкту

Директор навчально-наукового інституту журналістики

Володимир РІЗУН

(підпис)